WIELEWAAL
HOOGSTRATEN

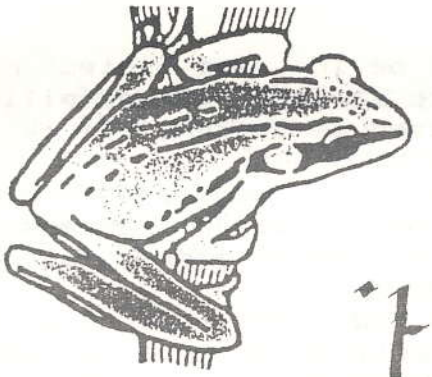

't Bieteutje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN WIELEWAAL EN JNM AFDELING HOOGSTRATEN
V.U.: Dimitri Van Pelt
Redaktie: Fons Jansen, Wim en Tom Verschraegen, Dimi Van Pelt
November 1991

Afgiftekantoor: 2320 HOOGSTRATEN

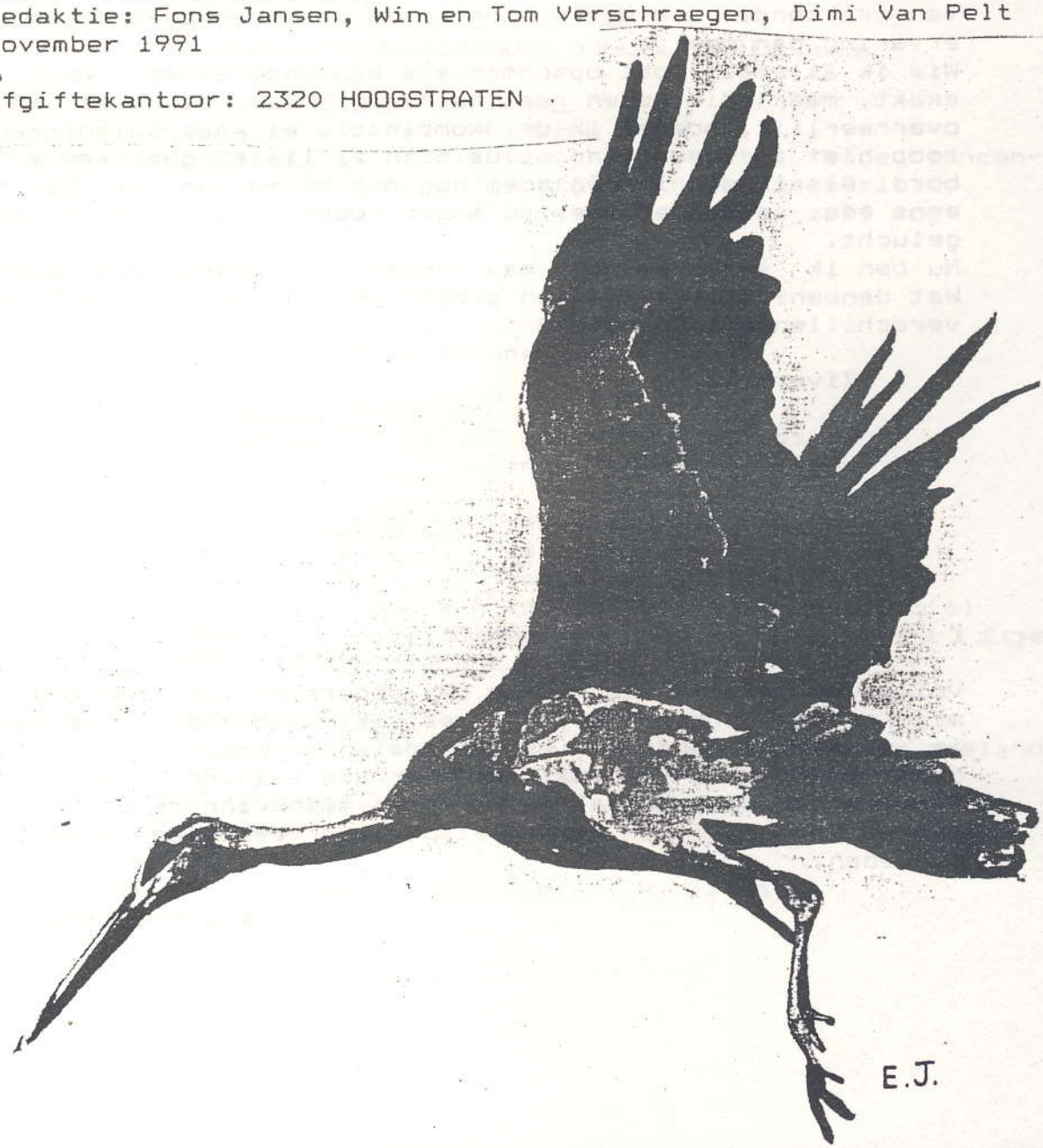

VOORWOORD

Tja, eigenlijk waren we niet van plan om in deze Bieteut nog een voorwoord te publiceren, maar bij de laatste samenstelling bleek er nog een blanko bladzijde tussen te zitten, die ik nu ijverig probeer te vullen.
Zoals jullie seffens wel zullen zien zijn vogels een vrij belangrijk onderdeel van deze deze uitgave, wat er eveneens op wijst dat de vogeltrek wel impakt heeft op het gedrag van de doorsnee natuurliefhebber.
Ik kan misschien ook even vermelden dat ons weekendje in Wissant wel geslaagd was. Ook de opmerking van een van mijn klasgenoten tijdens een saaie aardrijkskundeles was erg geslaagd. Hij vroeg mij of ik twee lucifers bijhad ?! Op mijn vraag waar hij die voor nodig had, zei hij: "Ik ken nog een goeie mop met twee lucifers."
(sorry, maar ik weet ook niet hoe ik zo snel een bladzijde moet vullen, trouwens is het voorwoord meestal een werk voor de voorzitter)
Enfin, Cap Gris-Nez was dus echt amusant en interessant, hoewel het aantal soorten vogels wel wat hoger had mogen zijn. Fossielen hebben we natuuuurlijk ook gevonden! Vooral Wout bleek daar erg bedreven in te zijn (zeker toen we eens even bij hem thuis gingen kijken). David, de geduldige jongen, heeft zijn diensten zeer goed bewezen als het op de herkenning van trekkende zeevogels neerkwam: hij had daarin iets meer ervaring dan ons.
Wie ik allemaal moet opsommen als keukenpersoneel weet ik niet exakt, maar die weten dat zelf wel, het eten was inderdaad overheerlijk, hoewel ik de kombinatie ei-kaas-salami-kandijsiroop niet zo goed vind, plus mijn ei liefst gebakken en op een bord. Als ik dan in één adem nog mag vermelden dat Dimitri wel eens een ander geurtje zou mogen kopen, is ook mijn hart weer gelucht.
Nu ben ik ~~verdorie~~ nog maar amper halverwege die bladzijde! Wat denken jullie van een gedichtje? Dat vult in elk geval al verschillende lijnen. ok?

Zivermeeuw

Ik zou gaan vliegen
vogelvrij in de lucht
om dan op een zucht
van Zeus te drijven

Ik weet nog niet hoe
maar naar jou toe
Als ik in de lucht kon blijven.

Voilà, nu zie ik tenminste de onderkant van het blad al op mijn scherm verschijnen, en weet ik dus dat dit blad bijna vol is, en dat zo kort na een vermoeiend kamp (?). In elk geval dank ik iedereen die dit tot hier is blijven lezen, zodat ik tenminste niet helemaal voor niets mijn vingers en hersens heb zitten pijnigen om deze Bieteut voor een lege bladzijde te behoeden.

De sekretaris

Aktiviteitenprogramma voor NOVEMBER-DECEMBER

Al wie dacht dat er nu niks meer te belven valt bij JNM heeft het mis! Ook tijdens de koude maanden houden wij ons warm, wel niet meer zo frequent.

* 15 nov.: Dit is geen eigen aktiviteit, maar iedereen wordt uitgenodigd op een avondje zwammen. Carl Grillet (voorzitter JNM Taxandria) geeft een voordracht met dia's over de ecologische bedreiging van de paddestoelen. Dit kan echt leerrijk zijn en is een goede aanvulling op onze paddestoelentocht.
  plaats: Bospaddestoel Beverdonk 1 2470 Retie
  (L>baan Kasterlee-Retie)
  begin : 20.00 uur
  prijs : 50,- Bf

* 23 nov.: ZATERDAG!!!

ZEGGE

Ligging	: Geel - Lichtaart
Oppervlakte	: ± 100ha
Eigenaar	: Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (zoo)
Konservator	: Marcel Verbrugge
Toegang	: enkel met toestemming konservator

Geschiedenis

Dit gebied is een deel van de moerasbossen rond de Kleine Nete. Dit was oorspronkelijk een gebied van 600ha dat het "Geels Gebroekt" genoemd werd. De "Zegge" werd op het nippertje gered van drooglegging en ruilverkaveling in 1952. Doordat dit gebied tot '52 regelmatig overstroomde, heeft het een typische laagveenvegetatie. Vanaf de Middeleeuwen was dit gebied onderhevig aan drastische veranderingen, namelijk door TURFWINNING. Hierdoor ontstond een afwisseling van waterpartijen met daarnaast de legakkers, waarop de turf werd gedroogd.

Vegetatie en landschapstype

In zulk kunstmatig ontstaan gebied, komen verschillende biotopen voor: open water, oevervegetatie, moerasvegetatie, drijftillen, broekbos, natte heide en schrale graslanden of beemden.

Open water : Waterplanten zorgen ervoor dat de partijen open water snel dichtgroeien (=VERLANDING). Volgende zijn in de "Zegge" aanwezig:
- Gele plomb
- Citroengeel blaasjeskruid
- Witte Waterlelie
- Fonteinkruid
- Veenwortel
- Waterranonkel

Oever : Hier komt de RIET-MATTENBIES gemeenschap voor, bestaande uit:
- Gele Lis
- Kalmoes
- Waterzuring
- Riet en Mattenbies

Drijftil : In open water kunnen op bovendrijvende wortelstokken van Gele Plomb en Waterlelie ook drijvende eilandjes ontstaan (drijftil) met een typische vegetatie:
- Slangewortel
- Moeraswederik
- Moerasvergeetmijnietje
- Watermunt
- Glidkruid
- Moerasandoorn
- Gele + Witte Waterkers

In latere, voedselrijkere fase vindt men bovendien ook:
- Kattestaart
- Melkeppe
- Wateraardbei

Het einde van een drijftil is aangebroken, wanneer de grauwe wilg zich vestigt, en terug broekbos vormt.

Beemd : Wanneer een vochtig graslandregelmatig wordt gemaaid, ontstaat een typische beemdvegetatie zoals:

- Waterdrieblad
- Moeraswederik
- Orchissoorten
- Klimopklokje (voor dit nietige, lage plantje is de Zegge de laatste Vlaamse vindplaats)

Heide : Ten laatste herbergt 'de Zegge' ook nog een 'vochtige heide'-biotoop, met als voornaamste planten:

- Dopheide
- Tormentil
- Stekelbiem
- Kruipbrem

Op het geplagde gedeelte vonden we een bijzondere pioniersvegetatie, bestaande uit:
- Moeraswolfsklauw
- Ronde Zonnedauw
- Kleine Zonnedauw

OPMERKING:
Op de droogvallende oevers manifesteert zich ook het WATERLEPELTJE. Hoewel deze plant er veelvuldig voorkomt, is het zeer zeldzaam, en is de Zegge de enige vindplaats voor Vlaanderen.

FAUNA
'De Zegge' is door zijn afwisselende waterpartijen het ideale biotoop voor de RINGSLANGSLANG. De populatie stijgt elk jaar. Op dit moment zouden er 'meerdere honderden' leven. Ook voose en reeën brengen jaarlijks in de Zegge hun kroost groot.

De Zegge is natuurlijk ook erg belangrijk voor de VOGELS:
Hier volgt de opsomming per biotoop:

Laagveenplassen :
- Fuut
- Waterhoen
- Meerkoet
- Zomertaling
- Wintertaling
- Wilde Eend

Riet-Mattenbies gemeenschap :
- Kleine Karekiet
- Rietzanger
- Bosrietzanger
- Waterral
- Porseleinhoen (uniek!)

Op de drijftil :
- Snor
- Purperreiger
- Aalscholver
- Blauwe Reiger
- Kwak
- Woudaapje

In de rietkragen :
- Rietgors
- Sprinkhaanrietzanger
- Blauwborst

GEOLOGIE
Het gebied van de Kleine Nete was tevens belangrijk voor de produktie van ijzererts. Net onder de oppervlakte ligt het zeer ijzerrijke Diets Zand uit het Plioceen. Dit zand bevat veel Glaukoniet, dat door oxidatie omgezet wordt tot Limoniet. Deze plaatselijke bodemgesteldheid bracht een kleine ijzerverwerkende industrie tot stand.

BEHEER

Dit gebied heeft twee soorten beheer nodig, nl. inwendig en uitwendig.

Uitwendig beheer : Het doel hiervan, is het beschermen van het gebied tegen de verstoring en vervuiling van buitenaf. Konkreet betekent dit dat men het gebied beschermt tegen massarekreatie. Dit is de reden waarom de Zegge enkel toegankelijk is met toestemming van de Konservator.

Een ander reeël gevaar is de vervuiling door instromend water. Om dit laagveen tegen katastrofale verdroging te beschermen, moet de Zegge bevloeid worden met water uit de beken errond. Doordat dit water sterk verontreinigd is, moet het eerst gezuiverd worden. Dit wordt opgelost door het water eerst door moeras te laten vloeien. Dus volgens natuurlijke zuivering.

Inwendig beheer : Een turfwinningsgebied is bijzinder aangepast aan het turfsteken. Maar als dmen niet blijft steken, verdwijnen alle openwaterpartijen, war een groot verlies zou betekenen. Daarom wordt het turfsteken in de Zegge voortgezet, zij het machinaal, met kranen. Zo kan een prachtig gebied als de Zegge in haar oorspronkelijke staat bewaard blijven!

T.V.

Klimopklokje TV

DE ZONNEDAUW

Bij ons bezoek aan de Zegge (7/9) zagen we op een stukje geplagde heide de zonnedauw staan. De meesten zullen het zich nog wel herinneren: het kleine, roodachtige plantje. Hieronder zal ik iets meer uitleg geven over deze vleesetende plant.

Vleesetende plant

Vleesetende planten doen je misschien denken aan tropische landen. Maar ook in België zijn er een aantal te vinden. Zoals onze zonnedauw bijvoorbeeld. Deze prachtige, maar nogal kleine planten groeien op de hei of in veengebieden.

Kleverige valstrik

De bladeren van de zonnedauw zijn voor insekten levensgevaarlijk. Want het glinsterende vocht op de haren van het blad is geen dauw, zoals je op het eerste gezicht zou denken. Maar een kleverig soort slijm. De druppels schitteren zo mooi en ruiken zo lekker zoet, dat insekten zich graag laten overhalen tot een bezoekje.

Zonder te kauwen

Zo gauw het insekt de haren op het blad aanraakt, blijft hij plakken. Hoe harder hij spartelt, hoe vaster hij komt te zitten. Zodra de buitenste haren naar binnen buigen, kan hij geen kant meer uit. De haren geven nu sappen af, die het dier verteren. Op dezelfde manier als ons maagsap ons voedsel afbreekt. De zonnedauw kan wel twintig insekten per dag verorberen.

Bedreigd !

De zonnedauw groeit op plaatsen waar bijna geen voedsel in de grond zit. Daarom vormen insekten een broodnodige aanvulling op zijn menu. In het wild komen steeds minder vleesetende planten voor. Dat komt vooral omdat zij op die speciale arme gronden groeien. Ze zijn dan ook heel kwetsbaar. Op de Zegge zagen we de kleine zonnedauw en zelfs de ronde. Allebei beschermde planten!

Koen M.

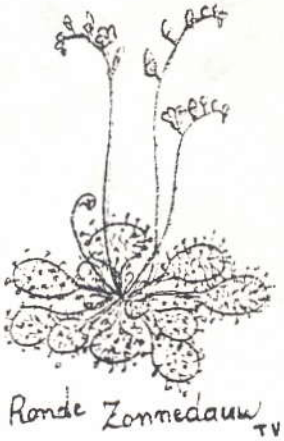

OEVER- EN HUISZWALUWINVENTARISATIE 1991

Bedreiging:

De huiszwaluwpopulatie van Vlaanderen is tijdens de laatste tien jaar sterk afgenomen. De reden hiervoor is zeer complex:

+ de intensieve landbouw heeft zeker een groot aandeel in deze verandering. De ideale nestelmogelijkheden (dakranden, nok) zijn alle vervangen door gladde kunststof. Hierdoor blijft de klei niet kleven en valt de nest telkens weer naar beneden.
+ de insekticiden die door de landbouwers en burgers gebruikt worden, zorgen elk jaar voor een grote sterfte onder de jonge, maar ook onder de volwassen dieren.
+ de uitbreiding van de SAHARA zorgt ook voor problemen tijdens de trek: slechts één op vijf zwaluwen komt levend terug uit het winterverblijf in Zuid-Afrika!

Resultaten van de telling in 1991

In totaal werden er 136 bewoonde huiszwaluwnesten geteld in de gemeenten Hoogstraten en Rijkevorsel. Hier volgen de resultaten per dorp:

Rijkevorsel: 12 bewoonde nesten
dit relatief lage aantal id te wijten aan het beperkte aantal boerderijen, dit in tegenstelling tot de vele werknemershuizen, die vaak geen ideale nestelmogelijkheden bieden.

Wortel: 31 bewoonde nesten
Waarvan 30 nesten in de Rijksweldadigheidskolonie van Wortel-Kolonie.

Hoogstraten: 46 bewoonde nesten
Het Gelmelslot herbergt er 40.

Minderhout: 3 bewoonde nesten

Meer: 27 bewoonde nesten
Hier zijn vooral de gehuchten Ipenrooi en Het Looi goed bevolkt.

Meerle: 11 bewoonde nesten

Meersel-Dreef: 6 bewoonde nesten

Oeverzwaluw

Slechts één kolonie is nog bewoond. Namelijk die op het OVAM-stort te Meer(Ipenrooi), met vier bewoonde holen.
De kolonie op de E-19 put te Minderhout-Meer is, sinds deze zomer niet meer bewoond. De jet- en waterskiërs zorgen voor een onverdraagbare storing!

JNM & Wielewaal Hoogstraten danken al de inwoners van Rijkevorsel en Hoogstraten die hun medwerking verleenden aan dit projekt.

T.V.

Vindplaats v. bewoonde broedkolonies vd. Huiszwaluw i/d Gemeente Hoogstr. en in Rijkevorsel

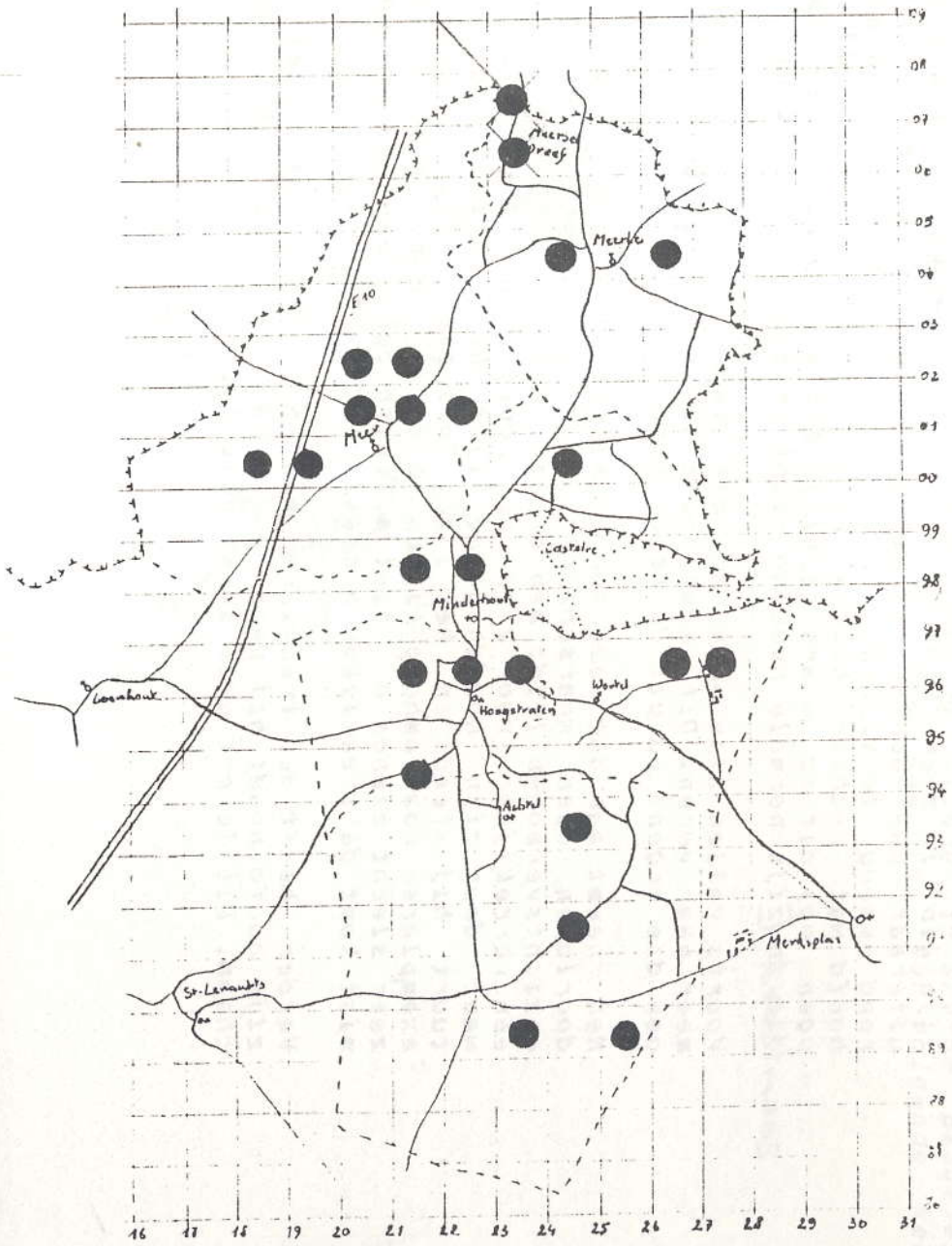

Vindplaats v. broedkolonies vd. oevervl
Gemeente Hoogstraten en in Rijkevorsel

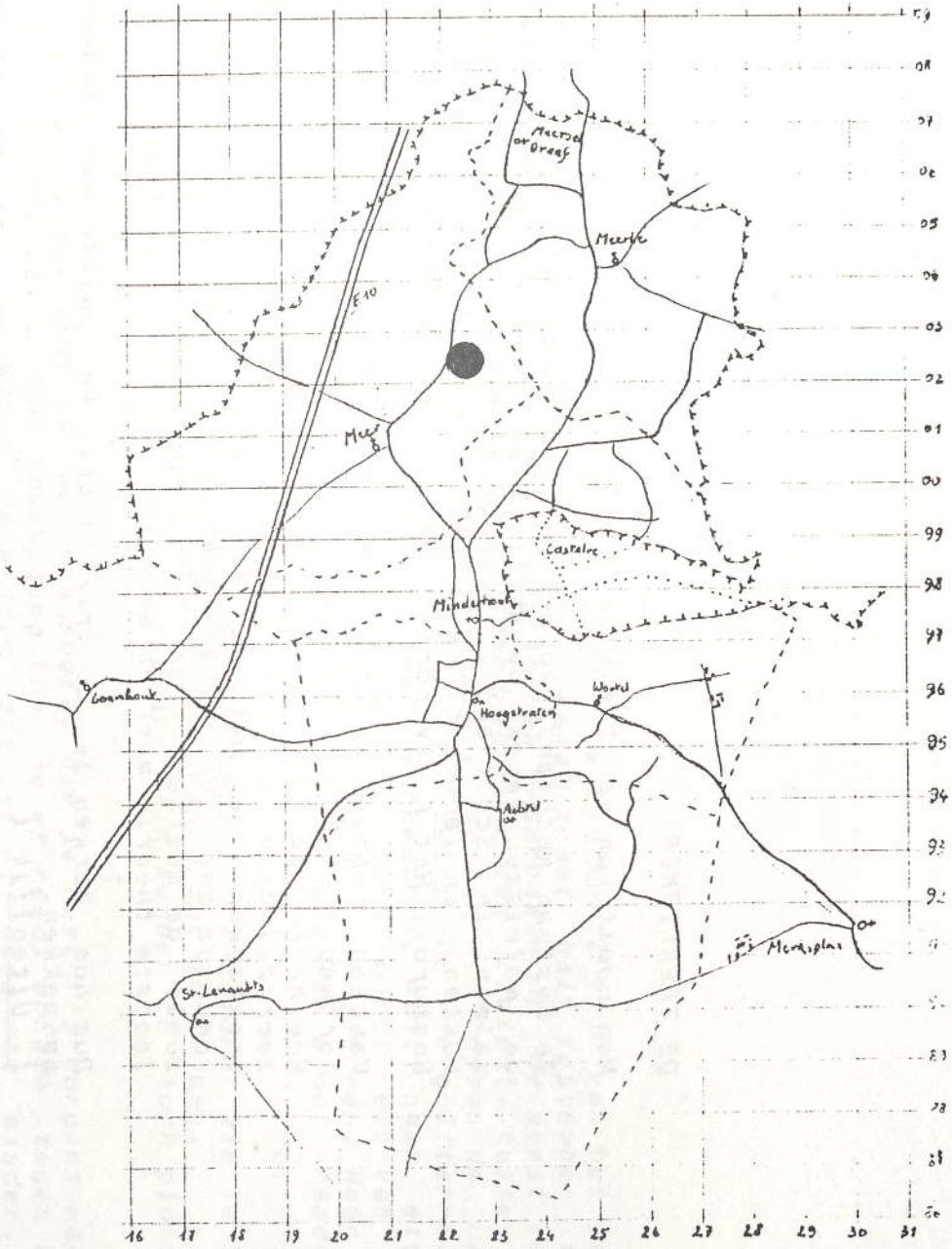

DE TREKKIJKER

Nog nooit van een trekkijker gehoord?

Ze bestaan nochtans, zo heb je bv. zoogdiertrekkijkers (vooral de walvissen langs de Amerikaanse kust), vistrekkijkers (de zalmen in Schotland), zeevogeltrekkijkers (aan zowat alle kusten) en landvogeltrekkijkers (zowat overal, Het Blak, de Bosborus, Het Kijkverdriet, Falsterbo, De Hees).

Vandaag hebben we het over de landvogeltrekkijker, hierna kortweg trekkijker genoemd.
Hoe herken je hem, ja hem, want vrouwtjes van deze soort zijn zeer zeldzaam en bijna niet waar te nemen. Nochtans neemt de trekkijker toe, wat ons doet vermoeden dat het trekkijkervrouwtje zeer vruchtbaar moet zijn of dat hij zich gedraagt zoals de koekoek. Daar het vogeltrekkijkers zijn wint deze laatste theorie meer en meer veld.

Dus hoe herken je de trekkijker. We zullen dit schematisch aanpakken.
1. Uiterlijk :
Het is een ondersoort van de mens (Homo Sapiens) en gelijkt hier inderdaad wel wat op. Wat zijn dan de verschillen ?
Vooreerst zijn hoofd, hier valt al direct op dat bij deze soort het hoofd meer naar achter is geplaatst, dit wil zeggen zijn kin is meer naar voor gericht waardoor zijn achterhoofd uiteraard naar achter is gedrukt, hierdoor lijkt hij voortdurend omhoog te kijken. Indien hij met veel inspanning zijn hoofd wat rechter houdt, vallen direct zijn bloeddoorlopen ogen op, dit is waarschijnlijk het gevolg van de zonnestralen die in zijn normale houding recht in zijn ogen schijnen.

Voorts vallen zijn oren op, die staan tegenover de gewone mens meer naar voren. Dit komt omdat hij altijd geluiden wil opvangen die ergens vanuit de hemel komen.

Men neemt aan dat deze soort slecht ziet, wat met zo'n bloeddoorlopen ogen waarschijnlijk is. Dit waarschijnlijk slecht gezichtsvermogen lijdt men af uit het feit dat hij steeds met een verrekijker voor zijn ogen loopt. In feite is dit absurd want door zijn hoofdhouding kijkt hij steeds naar boven en tuurt hij steeds in het ijle. Soms zie zelfs bij mist enkele exemplaren naar omhoog kijken. Dit zijn dan waarschijnlijk wel zeer slecht ziende of niet al te snuggere exemplaren, want bij mist komt de trekkijker normaal niet naar buiten.

Verder heeft de trekkijker een holle rug, want niet alleen zijn hoofd houdt hij naar boven maar zelfs zijn hele bovenlichaam. Dit levert deze soort vele rugklachten op.

2. Gedrag

De trekkijker is slechts gedurende een korte tijd van het jaar in de herfst waar te nemen. Vanaf zowat half september tot hooguit half november kunt je hen waarnemen op de meest verrassende plaatsen. Op een zandweg voor een kleiput, tussen de bossen in de buurt van een moeras, op een weg tussen de weilanden voor een dorp en in Zweden zelfs op een golfterrein, vlak bij de zee. Dit is zeer merkwaardig want naar eigen zeggen zijn ze tegen golfterreinen, toch wordt één van de grootste populaties van Europa juist daar waargenomen. Waar ze de rest van het jaar doorbrengen is een nog een groot raadsel maar wordt onderzocht.

De trekkijker is wel een gezeldschapssoort, zelden zie je hen alleen, meestal in kleine groepjes van 3 tot 10-15 man.
Hoewel ze meestal zeer zwijgzaam zijn kunnen ze toch plotseling in gelach uitbarsten.

De trekkijker is ook een soort die je best 's morgens waarneemt. Zelfs voor zonsopgang kun je er reeds enkele tegen het lijf lopen. Vanaf de middag zie er al heel wat minder. Na drie-vier uur slapen ze waarschijnlijk al. Erg actief zijn ze in ieder geval niet?

Andere rare ondersoorten zijn de vlinderkijker, de plantjeskijker of de beestjeskijker maar daarover een volgende keer meer.

J. Leestmans

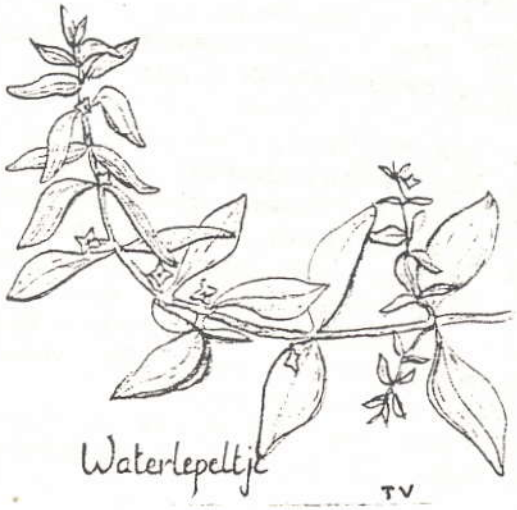

VOORLOPIGE RESULTATEN *OKTOBERTREKTELLINGEN 1991 IN DE HEES.*

Op 6 oktober was onze eerste trekteldag aan De Hees te Rijkevorsel. Dit in het kader van een JNM-Wielewaal aktiviteit.

Het was meteen raak niet alleen veel volk maar vooral veel vogels. 1871 vogels werden tussen 6.30 u en 13.00 u geteld. Waaronder 145 aalscholvers, 829 kievitten, 8 buizerds, 4 sperwers, 1 bruine kiekendief en als hoogtepunten 1 slechtvalk en een paapje.
Er werd meteen besloten om tijdens de weekends op De Hees verder te tellen.

12 oktober was onze tweede teldag. Er werden 2288 vogels geteld, dus 400 meer als op onze eerste teldag, doch nu geen uitschieters, slechts 9 aalscholvers, en als "grote aantallen" 464 veldleeuwerikken, 431 graspiepers, en 421 vinken.
Toen het 's anderendaags nog slechter was ondanks het mooie weer sloop de twijfel in ons hart. Is dit wel een goede telplaats? Zouden we toch niet beter terug gaan naar Het Blak?

Met wat overtuigingskracht en het argument dat de ene dag de andere niet was werd besloten om het volgende weekend toch verder te tellen.

19 oktober : Eindelijk een echte trekdag. 5564 vogels passeerden ons zichtsveld. 503 aalscholvers en 228 grauwe ganzen gaven ons de kriebels. 2851 koperwieken en 906 vinken waren de uitschieters in aantallen.

Zondag 20 oktober : het voorlopige hoogtepunt van De Hees. Negenduizend honderdtachtig (9 180) vogels trokken voorbij. 4495 koperwieken en 1197 vinken zorgden voor het grote aantal. Maar vooral de 525 grauwe ganzen en de 323 aalscholvers zorgden voor een onvergetelijke dag. Toen tussen kwart voor acht en acht uur 1086 vogels voorbij trokken kwamen we ogen en oren te kort om alles te tellen en te herkennen. Spijtig genoeg werd er maar tot tien voor twaalf geteld, de laatste kwartieren vlogen er nog steeds een 400 per kwart uur over.

Zaterdag 26 oktober : weinig trek en de 2 tellers moesten reeds om negen uur weg, dus we zwijgen er over.
Zondag 27 oktober. De Hees is een goede plaats, maar waar blijven de roofvogels? Ondergetekende had inderdaad iedereen "wijs" gemaakt dat dit een goede plaats was voor roofvogeltrek. Ik argumenteerde nog wel dat we maar tot 's middags telden en dat de meeste roofvogels pas in de namiddag overvlogen, maar dit kon niemand overtuigen. De Hees was wel een goede trekplaats maar niet voor roofvogels.
Tot kwart na elf : één groep van 48 buizerds vloog recht over de hoofden van Wim en Tom. In totaal passeerden 136 buizerds tot 13.00 uur DE HEES.

VLEERMUIZEN IN HOOGSTRATEN

Vrijdag 13 september gingen we op vleermuizentocht, in totaal met z'n 18-en. Eerst kregen we wat uitleg van "den Bart" over vleermuizen.

Vleermuizen zoeken hun prooi door heel hoge tonen uit te zenden, die we met het menselijk oor niet kunnen waarnemen. Die geluiden kaatsen terug op bv. een vliegnaar de vleermuis toe, en zo weet de vleermuis waar de prooi zich bevindt.
Om deze geluiden toch waar te kunnen nemen, hadden we "bat-detektors" bij. Dit zijn toestelletjes waarmee de hoge geluiden v.d. vleermuis omgezet worden in ratelende geluidjes.
De soorten vleermuizen die we hebben gezien zijn:
dwergvleermuis - rosse vleermuis - watervleermuis.

Op de parking v. Quirynen werd het geluid v. 1 dwergvleermuis gesignaleerd. Aangezien die het vertikte om terug te komen, gingen we op een partikuliere gazon (enkele ex-dwergvleermuizen) en bij een uitgedroogde vijver onze kansen wagen.
Toen bezochten we het Gelmelslot, in de hoop daar vleermuizen over de slotgracht te zien vliegen. Er werd slechts 1 watervleermuis gehoord op de detektor.
In het begijnhof vonden we enkele dwergvleermuizen en een rosse.
We hebben wel niet veel vleermuizen gezien, maar het was dan ook vrijdag de 13de.

B.A.

RESULTATEN : RINGVANGSTEN

Van Willy Verlinden, vogelringer in Wortel-Kolonie, kregen we de volgende ringgegevens.
De vogels worden gelokt met vogelgeluiden op kassettes, en vliegen alzo in de mistnetten. Nadat ze een ring om hun poot gekregen hebben, worden ze terug losgelaten.

In het totaal werden er 21 soorten gevangen: Koolmees, Heggemus, Ringmus, Vink, Zwarte en Gekraagde Roodstaart, Winterkoning, Tjif-Tjaf, Fitis, Zanglijster, Boompieper, Veldleeuwerik, Merel, Rietzanger (30ex.), Bosrietzanger(50ex.) Kleine Karekiet (200ex.), Sprinkhaanrietzanger (30ex.), Blauwborst (3ex.), Ortolaan (1ex.), Nachtegaal (1ex.), Roodborst, Tuinfluiter en Zwartkopgrasmus.

Als zo'n geringde vogel later teruggevonden of gevangen wordt, krijgt men meer informatie over leeftijd, trekrichting, overwintering,...

VERSLAG PADDESTOELENWANDELING (20 oktober)

Na het lang uitgesteld te hebben zal ik er dan toch maar aan beginnen: het verslag. Ik ga hieronder een poging doen alles wat Jef Melis vertelde, samen te vatten op een half blaadje.

Met onze fiets (velo voor de Vlamingen) reden we naar Wortel-kolonie. Jef bewees z'n kennis door elke zwam te identificeren.

Eerst namen we een kijkje in het loofbos. Enkele van de paddestoelen die we daar zagen zal ik hier neertypen: slijmsteel- en helmmycena, roestvlekkenzwam, fopzwam, kogelwerper, prachtvlamhoed, kastanjeboleet, dwergcolubia, franjehoed, krulzoom, aardappelbovist en nog veel meer.

Dan zijn we naar de dreef gegaan. Den Dimi vond het daar minder interessant en ging weidechampignons plukken (er waren er meer die zijn mening deelden). Wat hebben de anderen dan ondertussen gezien? Zwavelkopjes, elfenbankje, eekhoorntjesbrood, heksenboleet, parel- en gele knolamaniet, koningsmantel en ook hier ontbreken er weer heel wat!

Tot slot zijn we dan nog even een naaldbos ingedoken. Daar was de oogst heel wat minder groot: valse hanekam en harszwam. Toen we terugkeerden naar onze fietsen zagen we nog een vliegenzwam, een oranjegeel trechtertje en een smakelijke russula.

In totaal zagen we zo'n 42 zwammen, wat toch een succes is. Wat ook een succes was is de massale opkomst.

K.M.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

VERONTSCHULDIGING

Het bestuur van Wielewaal en JNM biedt hun verontschuldigingen aan aan diegenen die op 20 oktober ll. aan de Elsacker of Den Rooy stonden te wachten voor de paddestoelenwandeling.
Wegens de JACHT in deze gebieden moest onze wandeling wijken naar Wortel-Kolonie.
Sorry, we konden niet iedereen verwittigen.

GOUDEN TIP

Als je van plan bent om (bv. als het vlak bij je huis is, of je denkt te laat te komen,...) direkt naar de plaats van bestemming te gaan ipv eerst naar het lokaal, bel dan één van de bestuursleden op of kom toch nog eerst even bij het lokaal kijken. Er hangt steeds een bord met de exakte bestemming in de gang aan het lokaal. Het is een Kleine moeite, en kan veel minuten en ongeduldig wachten in de koude voorkomen.

WIST-JE-DATJES

* Wist je dat er in de Zegge een nieuw soort modderkruipertje ontdekt is? De naam is Crauwus Peterus.

* Wist je dat Wim Aerts tijdens de trektelling vooral de balonnen zag vliegen?
  Bart van Delm echter zag overal grijze bolletjes!

* Wist je dat tijdens die zelfde trektelling aan de Hees een Kerkhaan op de St.-Katharinakerk zat? Het betreft hier een solitair exemplaar, en is waarschijnlijk geen broedgeval.

* Wist je dat er op 22 september een groep van 62 waterkiekens gesignaleerd is in het Zwin? Na het foerageren in de kantine trok deze groep ondanks de regen toch verder richting Hoogstraten.

* Wist je dat Fons Flitser vooral op onverwachte momenten toeslaat?

WAARNEMINGEN

* Zwarte Ooivaar :
  -1 ex.
  -plaats: Bootjesven
  -datum : 08/09/'91
  -waarn.: Heide Brosens + vader

  -1 ex.
  -plaats: Blak (Beerse)
  -datum : 12:09/'91
  -waarn.: Tom Verschraegen

* Bunzing :
  -1 ex.
  -plaats: Blak (Beerse - trektelling)
  -datum : 12/09/'91
  -waarn.: Dimitri Van Pelt

* Buizerd :
  -48 ex., cirkelend in spiraal, daarna doortrekkend + verscheidene groepen v. 6 à 8 ex.
  -plaats: Hees (trektelling)
  -datum : 27/09/'91
  -waarn.: Wim en Tom Verschraegen

* Visarend :
  -versch. ex.
  -plaats: Blak (Beerse - trektelling)
  -datum : versch. dagen in september
  -waarn.: D. V. Pelt,W+T Verschr., M. Coertjens

* Kl. bonte specht:
  -1 ex.
  -plaats: Heuvelstraat 19
  -datum : 29/10/'91
  -waarn.: Guy Verheyen

Voor verdere resultaten trektelling: zie elders in deze bieteut. (trekkijker)

Levenswerk van Jan Spannenburg

De Wielewaal van Hoogstraten opent fauna- en floramuseum

HOOGSTRATEN – De Wielewaal opende donderdagavond naar fauna- en floramuseum in de Karel Boomstraat in Hoogstraten. „We zijn ten zeerste verheugd dat het levenswerk van Hoogstratenaar Jan Spannenburg met dit museum een definitieve standplaats heeft gevonden", meldde konservator Jos Verschraegen in zijn welkomstwoord. „Vooral scholen en natuurklassen kunnen hier terecht.

Als natuur-studielokaal biedt het nieuwe museum alvast talrijke mogelijkheden." Het Wielewaalmuseum toont de bezoeker een uitgebreide kollektie streek- en roofvogels, w van er reeds menigeen uit her bens landschap verdwenen derzoekswerk, door Jan S vanaf 1963 verricht. w en kreeg een bevoor het nieuwe muse

„Jan Spanne richtte, maa drijvende waalafd meer observe vogels gro zijn levensw vogelkenner bi derzoekswerk en verbonden aan het

tuut voor Natuurwetenschappen. Minitieus noteerde hij alle gegevens, vanaf 1963 tot aan zijn dood begin augustus van vorig jaar."

„48.500 jonge nestvogels werden door hem geringd. Jan was een erkende vogelringer, een specialiteit die hem waardevolle gegevens over ouderdom en trekgewoonten van inheemse vogels opleverde. Een wespendief door hem geringd werd ooit terug gelokalizeerd in Ghana. Jaarlijks bezocht hij vogelgebieden, onder meer in Scho t, de Pyreneeën en Zuid-Spani

Zijn li was de kerkuil, waarn zoek deed en wa evolle gege te Wiele- de ver-

straat ter beschikking. Deze ruimte zal niet louter als museum, maar eveneens als natuur-studielokaal gebruikt worden", benadrukte Jos Verschraegen.

De plaatselijke Wielewaalafdeling krijgt er naast het museum een belangrijke trekpleister bij. De natuurvereniging verwierf dank zij de steun van Rotary-Hoogstraten een waardevol natuurgebied aan het Merkske in Hal-Minderhout. Het aangekochte gebied, 22 are groot, wordt eerstdaags uitgebreid met meer dan één hektare. De verkoopsovereenkomst werd donderdag ondertekend. Het gebied is legen langsheen de beemden van Merkske, een bijriviertje van de De Halsche Beemden is vooral dig van grote waarde. Door kundig beheer wil de Wie- tuurgebied ontwikkelen ke beemd", aldus een emde Wielewaler (GVR)

de Wielewaal omstraat 44, gankelijk. raagen, inder-

Het Wielewaalmuseum in Hoogstraten toont de natuur in al zijn aspekten. (Foto JVL)

Ter nagedachtenis aan Jan Spannenburg

Nieuw fauna- en floramuseum moet jongeren wegwijs maken

Hoogstraten

Ter nagedachtenis aan vo- gelkenner en natuurliefhebber Jan Spannenburg werd in Hoogstraten een klein museum geopend waarin zijn uitgebreide natuurverzameling wordt tentoon gesteld. Het stadsbestuur van Hoogstraten verstrouwde het beheer van dit studiecentrum toe aan De Wielewaal.

Jan Spannenburg, die vorig jaar schielijk overleed, was in Hoogstraten een welgekende figuur die voor de meesten onafscheidelijk verbonden was met vogels. Je kon hem dan ook altijd aantreffen in de natuur waarvoor hij een grote liefde en kennis aan de dag legde.

Gedurende jaren bouwde hij een enorme verzameling op die nu dankzij de familie Spannenburg aan het stadsbestuur geschonken werd met het doel ze ten dienste van de gemeenschap te stellen. Vandaag is deze collectie aanschouwelijk materiaal samengebracht in een lokaal in het voormalige schoolcomplex aan de Karel Boomstraat. Sedepen Pauwels die de genodigden en in het bijzonder de familieleden van Jan verwelkomde sprak namens het stadsbestuur de dank uit voor deze schenking die vooral ten baten van de scholen en jongeren zal worden als studiemateriaal. Het museum biedt een grote variate aan natuurmateriaal. Het grote pronkstuk is zeker een last met een 50-tal opgezette vogels waaronder zeldzame exemplaren zoals het pestvogeltje en de rode

Vervolgens overhandigde burgemeester Van Aperen de sleutels en werd het museum officieel geopend. Jef Leemans bedankte het stadsbestuur namens De Wielewaal, maar ook in naam van Jan die beslist tevreden zou zijn geweest dat zijn werk, waarbij bij vaak mensen mee op ontdekkingtocht nam, op deze manier zal worden verder gezet.

wouw. Jammer genoeg biedt deze verzameling een blik op het verleden want diverse vogelsoorten die hier te zien zijn zoals de korhoen verdwenen intussen. De rasechte natuurmin- naar en alle exemplaren zijn als het waren verkeerslachtoffers of gewelddaden. Gelukkig zijn de kwestie dieren die het ondanks de goede zorgen toch niet overleefden. Blikvanger is ongetwijfeld ook een enorme verzameling eieren, en een aantal opgezette kleine diertjes waaronder een hermelijn en een marter. De Wielewaal heeft eveneens een klein beeldland- schapje opgebouwd, en speciaal voor kinderen is er een soort reuzen 'electro' waarop men door middel van vraag en antwoord al spelenderwijs veel over de natuur te weten kom- De zeer uitgebreide natuurbibliotheek en diaacollectie zal wo- den aangewend als studiematerialen de genodigden kregen meteen de gelegenheid om een prachtige diavoorstelling te bekijken. Al dank overhandigde het scheper- coïlege tot slot een blijvende herinnering aan de broers en zusters van Jan Spannenburg, die dank zij de museum blijft voortleven bij alle die de natuur een warm hart toe- dragen.

Voor inlichtingen Jan Spannenburg Museum:
Konservator: Jos Verschraegen
03/314.67.25
Co-Konservator: Jos Vorselmans
03/315.76.26